

TRICINIUM

2 NUPTIALE

Jacobo Reihingo nouo

Nuptiatori

M. Reihing A. Schyrensis.

TRIBVS SANCTIS PATRIBVS

BASILIO, CHRYSOSTOMO,
ET AMBROSIO

DECANTATVM

*Cum tribus Epitharismatis, B. Davidis,
S. Augustini, & S. Cypriani.*

Proverb. vi.

*Homo Apostata, vir inutilis, graditur ore
peruerso, annuit oculis, terit pede, digito lo-
quitur, prauo corde machinatur malum,
& omni tempore iurgia seminat.*

*Hinc extemplo veniet perditio sua, & p[er]d[er]et[ur] cō-
teretur, nec habet ut vitra mediu[m] uideat.*

INGOLSTADII,

Ex officina WILHELMI EDERI.

Anno M. DC. XXII.

ECCLESIASTICI XIX.

Vinum & mulieres apostatate faciunt sapientes, & arguent sensatos: & qui se iungit fornicariis, erit nequam, putredo & vermes heredit abunt illum, & extolletur in exemplum maius, & tolletur de numero anima eius.

ISAIÆ XXX.

Vae filij desertores, dicit Dominus, vt faceretis consilium, & non ex me: & ordiremini telam, & non per spiritum meum, vt adderetis peccatum super peccatum. qui ambulatis vt descendatis in Ægyptum, & os meum non interrogastis, sperantes auxiliū in fortitudine Pharaonis, & habentes fiduciam in Vmbra Ægypti. Eerit vobis fortitudo Pharaonis in confusio- nem, & fiducia vmbrae Ægypti in ignominiam.

S. AMBROSIVS Epist. XXXVI.

In Ægyptijs confidit, qui luxurijs deditus est, mancipatus lasciuia. Nemo autē se luxui committit, nisi qui recedit à Præceptis veri Dei. Vbi autem coeperit quis luxuriari, incipit deniare à fide vera. Ita duo committit maxima crimina, opprobria carnis & mentis Sacrilegia. Ergo qui non sequitur Dominum Deum suum, ingurgit at se luxuria ac libidini, pestiferis corporis passionibus. Qui autem se ingurgitauerit atq; immerferit huiusmodi vultu abris, perfidia LAQUEOS incurrit. Sedit enim populus manducare & bibere, & fieri sibi Deos alienos poposcit. Vnde docet Dominus, quoniam qui duobus istis flagitiorū generibus dederit animam suam, exiit in indumento non vestis la-nea, sed viuida virtutis, cuius amictus non temporalis, sed æternus est.

TRICINIVM NVPTIALE-
BASILIVS MAGNVS
nouo Apostata Reihingo.

Alutis gaudium non dicimus, quoniam in istiusmodi impijs gaudere non licet. Adhuc enim adduci nequeo vt credam, & in cor meum admittam, absurdum illud & vehementer audax facinus, quod designasse diceris, si tamen res habet, vt videtur. Admiror enim, quomodo tanta interierit sapientia, quomodo tam exacta vitæ prioris disciplina pessum ierit; vnde tāta offusa cæcitas, quomodo reiecta omni consideratione talem ac tantam animarum perdicionem induxeris. Si enim hoc verè patraisti, & animam tuam inferni profundo tradidisti, & omnium eorum, qui impium hoc facinus audient, firmitatem dissoluisti, fidem contemptim abiurasti, boni propositi certamē à Scopo auertisti, Quapropter tui gratia doleo. Quis enim Sacerdos cum audierit, non tuo nomine plorabit? Quis Ecclesiasticus non lamentabitur? Quis laicus non mœrebit? Quis religiosus non lugebit? Forsan & sol obscurus fuit cū delinqueres & caderes, & virtutes cœli in perdicione tua commotæ sunt. Et insensati lapides

Epistol. prior S. Basilij ad quendam Monachum Apostatam.

infantiam tuam deflerunt. Plorarunt & inimici propter iniquitatis tuæ exuperantiam. O grauem cæcitatē! O immanem crudelitatem! DEVM non timuisti, homines non es reueritus, nullā amicorum rationem habuisti, sed simul omnia factō naufragio perdidisti, simul omnibus spoliatus es.

Quocirca iterum tui gratia doleo. Qui omnibus regni Dei vigorem annunciabas, regno Dei excidisti. Qui doctrinæ timorem omnibus incutiebas, non habuisti timorem Dei ante oculos tuos. Qui vitæ sanctimoniam prædicabas, scelestus deprehenderis. Qui paupertatis gratia cohonestabar, pecuniarum raptor inuentus es. Qui supplicium quantum à DEO immineret peccantibus, per doctrinam ostendebas, supplicium ipse tibi accersuisti. Quomodo te lugebo? Quomodo super te dolebo? Quomodo cecidit Lucifer, qui manè oriebatur, & super terram contritus est? Ambæ prorsus aures tinnient cuicunq; audituro. Quomodo Nazaræus auro splendidior, fuligine factus est obscurior? Quomodo filius Sion præclarus factus est vas inutile? Cuius diuinarum scripturarum commentationem omnes commemorabant, illius hodie memoria cum sonitu perijt. Qui multæ erat intelligentiæ, multifariam etiam deliquit. Qui namque per doctrinā tuā adiuti fuerant, è perditione tua damnū acceperunt. Qui aures cum doceres arrexerunt, ad rōrem perditionis tuæ aures obturarunt, &c.

Si quas spes igitur salutis tibi reliqua est; si quæ vel modica DEI recordatio; si quod futurorum bonorum desiderium; si quis metus suppliciorum, quæ impæ-

impœnitentibus reposita sunt, resipisce velociter. Leua oculos tuos ad cœlum. Redi ad mali conscientiam. Cessa à malicia tua. Exeute qua circumfusus es ebrietate. Obluctare ei, à quo prostratus es. Erigere fortiter ex humo. Recordare boni pastoris. Ille namq; te insequitur, vt velut è lupi faucibus eruat, etiamsi duo tantum crūra, aut auriculæ portio supersint. Resiliab eo qui te vulnerauit. Memore esto miserationum DEI, quod ille oleo & vino medeatur. Ne desperes salutem. Resume memoriam eorum quæ scripta sunt. Quoniam qui cecidit, inquit, resurget, & qui auersus est, reuertetur, qui percussus est, curabitur, qui captus est à bestia, victor euadet. Qui commissum fatetur, non abiicitur. Non vult enim ira DEVS mortem peccatoris, quemadmodum vt conuertatur & viuat. Ne tanquam in malorum profundum delapsus contempseris. Tempus adhuc est pacienciæ diuinæ, tempus lenitatis, tempus curationis, tempus correctionis. Lapsus es? Exurge. Peccasti? Quiesce. Ne stes in via peccatorum, sed resili. Quam primum enim conuersus ingemueris, seruaberis. Est enim sanitas ex laboribus, & ex sudoribus salus. Vide igitur, ne forte dum vis, quæ quibusdam pactus es, custodire, transgrediare pacta à te inita cum DEO, quæ professus es coram multis testibus. Noli rationibus humanis impeditus, reditum ad me detrectare. Ego enim recepto mortuo meo lamentabor, ego curabo, ego amarè flebo super contritione filiæ generis mei. Omnes te expectant. Omnes tibi collaborabunt. Ne diffidas. Recogita dies antiquos: est adhuc salus, est correctio: confide, ne despera. Non est lex quæ sine misericordia morte

dia morte condemnet, sed gratia quæ poenam proroget, expectans emendationem. Nondum occlusæ sunt ianux. Audit sponsus. Ne dominetur peccatum. Ad pugnam redi: Ne moram nectas. Et tui ipsius misere & nostri omnium. * Ne in profundo malorum permanear. Ne utaris te ipso homicida. Nouit erigere collisos dominus. Ne fuge procul, sed ad nos recurre. Suscipe rursus iuueniles labores, secundarijs virtuosus factis humirepam ac ridiculam voluptatem dissolue.

Nec capiti tuo fide. Siquidè nihil est facilius quam seipsum fallere, quod quisque sibi ipsi beneuolus æquoque indulgentior est iudex, & quæ iucunda sunt, ea vtilia iudicat. Quamobrem qui eiusmodi est, is veritatis ipsius iudicio damnatus habendus est, veluti qui scandalorū vberimam segetem suggerat multis, puerisque exemplo alios assidue ad similia flagitiorum imitationem instiget. Hæres fit illius horrendi *Va*: Expedi ei, vt suspendatur mola asinaria circum collum eius & demergatur in profundum maris. Nam animus, qui semel Apostasiæ assueuerit, is vitiorum omni genere cumulatur, intemperantia, auaritia, eadacitate, falsitate, omniq̃ue morum peruersitate, & postremo extremis malis infixus, in profundum nequitia abit præceptis. Qui igitur horum, qui istiusmodi sunt, ducem se præbet, animaduertatis, quam multarum animarum reus existat: qui quidem ne reddendis quidem de anima sua rationibus esse par possit.

* Ex posteriore
Epistola S. Basilij
ad professio-
nis sua deserto-
nem.

S. Basilium in
Constitutionib.
monasticis,
cap. 22.

Tractatus Apo-
stasia.

Illud contemplare, quæso Atheodore, iudicium, illud prospice, quod sine fine reuerendum est, atque intremiscendum tribunal. Omnes enim, inquit, necesse est manifestari ante tribunal Christi. Ille tunc Iudex sedebit, qui nunc à te repudiatur. Quid tunc ergo dicemus? quo colore excusationis vtremur, si in eodem crimine permanebimus? Interrogo, quid loquimur? Negotiorum fortè atque causarum varias sollicitudines prærendemus? Sed ante nos commonens, ipse prædixit: Quid proderit homini, si totum mundum lucretur, animæ autem suæ damnum patiatur?

Sed seductos nos à quocunque causabimur? Sed non potuit Adam vxoris illecebras excusare, dicens: Mulier quam dedisti mihi Sociam, ipsa me seduxit. Nec rursus vxorem serpentis culpa defendit. Magni horrendiq̃ue timoris plenum illud, Atheodore, iudicium est, non accusatore eget, neque testes requirit. Omnia enim nuda atque detecta sunt oculis iudicantis: nec factorum tantummodo, verum etiam cogitationum nostrarum rei necessariò subiaccemus. Scrutator enim atque discretor est cogitationis & cordis ille qui iudicat.

Sed forsitan naturali infirmitate tentabimus crimen obtegere, nec potuisse nos susceptum iugum ferredicemus. Et qualis hæc excusatio erit, iugum nos placidum non voluisse sufferre, onus non potuisse portare,

Et Epist. secundada S. Chrysostomi ad Theodorum Apostatam

1. Cor. 3.

Rom. 14.

Matth. 18.

Genes. 3.

Matth. 11.

Hebr. 13.

Nuptia Aposta-
tarum peiores
adulterio.Ergo nuptijs A-
postatarum non
interest IESVS
nec dicitur IESVS
nec dicitur
IESVS.
Sicut interfuc-
rum nuptijs in
Cana Galilee.

portare, quod ipse vocauerit leue? imo graue, & onerosum pondus putare, quietum laborem, ad quem nos Christus inuitat, dicens: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego vos requiescere faciam. Et rursus: Tollite iugum meum, quia suauis est, & onus meum leue est. Quid enim leuius esse dices ac melius quam sollicitudine seculari & laboribus & metu exui, quam ab istius mundi fluctibus segregari, & possidere placidi tranquillique portus securitatem? Age perspiciamus, quid in hoc seculo nobis beatum, quid optabile videatur, &c. Bonum quidem NVPTIAS & ipse confiteor: Honorabiles, inquit NVPTIAE & CVBILE immaculatum. FORNICATORES AVTEM & ADVLTEROS IUDICAT DEVS. Sed te iam seruare non conuenit priuilegia NVPTIARVM: Angelorum enim Societati semel iunctum illam relinquere, & VXORIS laqueis implicari, ADVLTERII crimen incurrere est; quamuis frequenter hoc ipsum NVPTIAS voces: ego tamen & ADVLTERIO illud tanto peius affirmo, quanto maior ac melior mortalibus Angelus. Neque vllus tibi forte persuaserit, dicens: Nihil de non accipienda VXORE Dominus praecepit. Nec me ignorare confiteor, quod ADVLTERIVM interdixit, non NVPTIAS vetuit: Verum in te ADVLTERII nomen accipiet, si volueris vnquam, quod absit, NVPTIAS cogitare. Et quid mirum, si NVPTIAE tales, quibus offenditur DEVS, ADVLTERIO comparantur? Maius longè audies: Homicida iustorum laude donatur, & misericors plus quàm homicida punitur: quoniam hoc vetante fit Domino, illud volente. Et Phinees quidem ad iusticiam reputatum est, quod impudicum cum turpi femina virum

vno

vno gladio percussisset. Saulem autem Samuel sanctus DEI in luctibus, lachrymis, precibusque pernoctans, damnatione, cui illum addiderat DEVS, liberare non potuit: quoniam hostium duci, quem debuerat trucidare, inuito parcendum credidit DEO. Cum hæc ita sint, stupere desiste, si NVPTIAE peiores ADVLTERIO iudicantur, quoties Christus offenditur.

Atque vt illud repetam, quod in principio posui Epistolæ, si militiae vincula non tenerent, quis tibi desertionis crimen obijceret? Nunc autem nihil in te penitus tui iuris est, quippe qui tanto Imperatori militare coepisti. Nam si mulier proprii corporis non habet potestatem, sed vir: multo magis hi, qui Christo potius, quàm sibi viuunt, conditionem corporis sui habere non possunt. Iste, qui nunc, Atheodore, contemnitur, ipse tunc sine dubio iudicabit. Hoc præcipue cogitemus, prospiciamus illum igneam fluuium, qui ante conspectum ipsius præcedet: & quod qui illi semel traditus fuerit flammis, sperare non poterit requiem, finemque poenarum. In hoc quippe seculo aut quaeritur vita, aut amittitur. Huius enim vitæ diuitiæ, & illicitæ voluptates, somno similes vmbriisque transcurrunt, in quibus antequam peccato terminus detur, delectatio cupiditatis extinguitur: illa verò supplicia, quæ hominem propter ista suscipiunt, non carent fine tormenti: & quod hic oblectare creditur, temporale est: quicquid autem illic cruciat & consumit, æternum est. Quid in hoc mundo stabile? quid perenne est? Credo diuitiæ, quæ vsque ad vespertinas quidem horas plerumque manserunt. Sed fortasse gloria secularis?

B.

Audi

Audi ergo cuiusdam venerabilis viri vocem: Tempus, inquit, vitæ meæ leuius cursoribus fuit. Vt enim illi priusquam bene stent, exiliunt; ita & hæc euolat antequam veniat.

Nec ignoro, quod inferiorem te fecerit contra inimici conflictum cessatio dimicandi: Scio quod in medio verferis incendio secularium voluptatum. Sed si aduersario dictum velis, non seruiemus oblectationibus tuis, nec radicem adoramus omnium malorum: si sustuleris ad cælum oculos, mox caliginem Domini tui ignis excuciet: & eos quidem, qui te ad incendium impulerunt, concremabit: te autem in medio fornacis constitutum resperget rore nebularum, & sibilantis auræ spiritu æstuantia tibi corda mulcebit; ita ut nec ad cogitationes, nec ad conscientiam tuam vis ignis accedat: tantum ne requiescere se gaurior velis, & sponte vincaris. Nam & munitissimas ciuitatum, cum sæpe omnia obsidentium tela vicissent, omnium expugnationum genera vitassent, vnus tantum vel alterius ciuium interius comanentium occulta proditio sine vilo repente certamine capi fecit. Et nunc caue, ne qua in sensibus tuis cogitatio prodictionis tibi machinā moliatur innumeris artibus, licet longi temporis expugnatione murorum vtatur inimicus, incausum cuncta tentabit. Multos namque ac magnos habes diuini muneris gratia viros, qui nobiscum dolent, qui te palæstræ oleo spiritali sæpe pfundūt, qui pro animæ tuæ diebus ac noctibus salute formidant. &c. Omnes hi indefessa casum fraternum lamentatione deplorant. Et iam sine dubio iugi prece meruissent assequi dudum quod precabantur, si paulisper hostium, temetipsum laqueis eruere tentasses. Quo-

Quo-

Quomodo ergo nõ incongruū, & reprehensione dignum videtur, si cum alij ne nunc quidem de tua salute desperent, sed continuis orationibus recepturos se proprii corporis fratrem esse confidant, nolis ipse consurgere semel lapsus sed iacere persistas, atque ipsum quodammodo hostem increpes, dicens: Occide, ne parcas. *Nunquid qui cadit, non resurget?* in libris cœlestibus legimus dictum. Verum contradicis ipse his sermonibus, & repugnas. Nam desperare semel lapsum, nihil aliud est dicere, quam hoc: *qui semel ceciderit, non resurgat.* Ne quæso, ne vsque adeo in expugnatione tui, ac læsione permaneas, neue tantum ignominie omnibus nobis offundas dolorem.

AMBROSIVS NOVO GENIALI.

Vdite me nunc qui prope estis, & qui longè, qui timetis DEVM, & Ecclesiæ eius gaudio congauderis, & tristitiæ conlugetis, sicut scriptum est: *Gaudete cum gaudentibus, & flete cum fletibus.* Vos, inquam, appello, qui charitatem Christi verissimam tenetis, & super iniquitate non gaudetis, sed potius ingemiscitis. Aduertite verba oris mei, & an ex iusto dolore procedant iudicate, & detecti sceleris qualitatem mecum pariter perhorrete. Homo nobilis, dicatus Christo, sapiens, eruditus, ruit in foueam turpitudinis, *Concepit dolorem, & peperit iniquitatem.* Se perdidit & Ecclesiam maculauit. Hinc omnis anima Christiana graue vulnus excepit, quia sanctum darum est canibus, & margaritæ missæ ante porcos. A rabidis enim hominibus nomē laceratum est sanctitatis, & ab immundis, & luteis

Vide S. Ambrosii
Epistolam 80. ad 81.
In libro S. Ambrosii
ad Virginem lapsam
Rom. 14.

Psal. 7.

Matth. 7.

pretiosum conculcatum est propositum castitatis. Hinc æstus animo meo, hinc infans dolor, quia vnū malum bona plurima secum trahit, & vna nubecula (animæ) pene totam lucem obscurauit Ecclesiæ. Assumam ergo vocem Propheticam, & flebiliter dicam: Audite me omnes populi, & videte dolorem meum: Virgines meæ, & iuuenes mei abierunt in captiuitatem. Verè hæc est captiuitas, vbi animæ à peccato captiuæ ducuntur ad mortem, & à diabolica dominatione possidentur.

Ad te ergo nunc sermo sit, qui caput horum, & causa malorum es, qui multipliciter miser cum gloria virginitatis nomen etiam perdidisti. &c. Vnde incipiam? quod primum, quod vltimum dicam? Bona commemorem quæ perdidisti, an mala defleam quæ inuenisti? Eras (professus) in paradiso DEI, utique inter flores Ecclesiæ, Eras Sponsa Christi, eras templum DEI, eras habitaculum Spiritus sancti. Et cum dico toties, ERAS, necesse est, vt toties *ingemiscas*, quia non es, quod fuisti. Incedebas in Ecclesia tanquam columba illa, de qua scriptum est: Pennæ columbæ de argentatæ, & posteriora dorsi eius in pallore auri. Splendebas vt argentum, fulgebas vt aurum, quando cum sincera conscientia procedebas. Eras tanquam stella in manu Domini, nullum ventum, nullius belli nebulas perimescebas. Quæ est ista subitanea conuersio? Quæ ista repentina mutatio? De (professo DEI & castitatis) factus es corruptio Satanæ; de Sponsa Christi, scortum execrabile; de templo DEI, fanum immunditiæ; de habitaculo Spiritus sancti, tugurium diaboli. Qui incedebas cum fiducia vt columba, nunc

Ibren. 1.

I sal. 67.

Quis fuerit A. postata, Et quis nunc sit.

lates in tenebris sicut stellio. Qui fulgebas vt aurum propter virginitatis honorem, nunc vilior factus es luto platearum, vt etiam indignorum pedibus conculceris. Qui fueras stella radians in manu Domini, veluti de alto ruens celo, lumen tuum extinctum est, & conuersus es in carbonem.

Vt tibi misero, & iterum væ, qui tanta bona propter parui temporis luxuriam perdidisti. Quam tibi spem apud Christum Dominum reliquisti, cuius membra tollens fecisti membra meretricis? Quis te Spiritus sanctus visitabit, cum eum repudiasti, qui se quoque à cogitationibus fordidis longe faciat? Sed veniamus ad humana, vt illa diuina noscantur. Aspice quis Sanctorum aut quæ Sanctarum tibi appropinquare non horreat, aperi tuos, si potes, oculos, erige frontem, si audēs aliquem sanctorum fiducialiter intueri. Nonne tuam faciem conscientia commissum tanquam plumbum inclinat & premit? Nonne tenebræ ante oculos tuos, & dura caligo versatur? Nonne timor & tremor animam tuam, & membra quassant? Si ergo homines in carne constitutos, & alicuius forsitani delicti obnoxios, non potes intueri, tam graui confusione sepultus, quid facies coram castis Apostolis? Quid facies coram Helia, Daniele, & tantorum exercitu prophetarum? Quid facies coram Ioanne? Quid facies coram Maria, Tecla & Agne, & immaculato thoro puritatis? Quid denique coram Angelis sanctis? Nonne splendore & claritate immaculatorum quasi fulminibus percussus combureris?

Sed dicturus es forsitan: Non potui sustinere, quia carnem fragilem circumferebam. Respondebit tibi

obicitio.

Solutio.

tibi beata Tecla cum suis innumerabilibus socijs: Es nos eadem carne amictæ fuimus, non tamen plenum propositum castitatis nostræ aut fragilitas carnis potuit mutilare, aut sæuitia tyrannorum per varia tormenta potuit deijcere.

Sed ad reiterum redeo, qui obliuionem tantorum passus bonorum, receptaculum tantorum malorum factus es. Quomodo tibi in actu illo ignominioso (NUPTIARVM) non veniebat in mentem vel maxime illud Apostoli: Fugite FORNICATIONEM, quia omne peccatum, quodeunque fecerit homo, extra corpus est: qui autem FORNICATVR in corpus suum peccat. Et cum dicit, *in corpus suum*, tamen in Christum eum peccare demonstrat: Nam subiungit: Non estis vestri: Empti enim estis pretio magno, glorificate, & portate DEVM in corpore vestro: Et iterum dicit: FORNICATIO autem & omnis immundicia nec nominetur inter vos, sicut decet Sanctos. Et seposita omni adulatione sententiam figit: Apostolus: Hoc, inquit, scitote, intelligentes, quia omnis FORNICATOR, aut immundus, aut auarus, non erit hæres in regno DEI. Hæc tanta & tã terribilia non tibi veniebant in mentem, cum ad illud opus nefarium tua membra peterentur? Sed mortifera te obliuio tanquam in gurgitẽ altissimum demergebat, & quasi captiuum execrabilis libido ducebat, &c.

Oblitus es propositum, oblitus parentes, oblitus es Ecclesiam, oblitus gloriam dignitatis tuæ, oblitus honorem virginitatis, (& professionis tuæ) etiam oblitus promissionẽ regni, oblitus iudicium terribile, amplexus es corruptionem, protulisti fructum confu-

SSIONIS, finem verò mortem seuißimam, & interitũ sempiternum. Quod si is qui vnum scandalizauerit, mola circumligatus iactari debet in mare, quid de te pronuncias, per cuius scelus omnis anima fauciata est; & nomen Domini in gentibus blasphematum est? O religiose, totius tibi cumulus iniquitatis augetur? Iaces ecce vulneratus. Iaces ecce prostratus. Non fratres tui, non sorores hoc de te dedecus expectabant, quos omnes, quasi vno gladio sceleris tui grauitè fauciasti. Si fuisses communi sorte defunctus, fleissent te modicum propter desiderium; at nunc plangunt mortuum & non mortuum, lugent viuum, & non viuum: mortuum vtique gloria castitatis: viuum dedecore turpitudinis.

Et licet tam boni quam mali iusta indignatione permoti, te omni depopulatione dignum, omni tormentorum genere discrutiatum iudicent morte multandum, aut ignibus exurendum: Ego tamen qui scio graua facinorosis seruari tormenta, & sine fine impias animas cruciatus manere, non temporales vtique sed æternos: alijs te volo cruciatibus affici, profuturis vtique, non animam perdituris. Et secundum diuinam sententiam dabo consilium. Solum enim, & vnicum tentandum est remedium, illud quod diuina vox per Ezechielem miseris porrigit. Nolo, inquit, mortem peccatoris, sed tantum vt conuertatur & viuat. Et iterum: post hæc, inquit, dixi: Conuertere ad me: nunquid resina non est in Galaad, aut medicus non est ibi? Quare non ascendit sanitas filiæ populi mei? Hæc vtique dicta poenitentiam sapiunt, hæc sententiæ Dei vocant ad poenitentiam peccatores. Poenitudo

Matth. 18.

Ezech. 33.
Hierem. 8.

tudo enim necessaria est, sicut vulneratis sunt necessaria medicamina.

Sed quanta putas, & qualis necessaria pœnitentia, quæ aut æquet crimina, aut excedat? Pœnitentia ergo non verbis agenda est, sed & actu. Hæc autem sic agitur. Si tibi ante oculos ponas de quanta gloria rueris, & de quo libro vitæ nomen tuum deletum sit, & si te iam credas prope ipsas positum tenebras exteriores, vbi erit fletus oculorum & stridor dentium sine fine. Cum hæc certa fide, sicut est, animo conceperis, quia necesse est præuaricatricem animam tartareis pœnis, & gehennæ ignibus tradi, nec aliud remedium constitutum esse post baptismum, quàm pœnitentiæ solatium, quantamuis afflictionem, quantumuis laborem, & indecorem subire esto contentus; dummodo ab æternalibus pœnis libereris. Ergo hæc tu tecum cogitans, & mente retractans proprii facti tu ipse iudex esto crudelior. In primis omnis cura vitæ huius interimenda tibi est, & quasi mortuum te existimans, sicut es, quomodo possis reuiuiscere cogita. Deinde lugubris tibi accipienda est vestis, & mens ac membra singula digna castigatione punienda. Amprentur crines (mytax subrectæ quæ in conum & crispantes comæ) qui per vanam gloriam occasionem luxuriæ præstiterunt. &c. Palle scat facies, quæ quondam viruit impudicè. Denique totum corpus incuria maceretur, cinere aspersum, & opertum cilicio perhorrescat; quia male sibi de pulchritudine placuit. Cor vero sit liquefcens sicut cera, ieiunijs inquietans seipsum, & cogitationibus ventilans, quare sit ab inimico subuersum. Sensus etiam crucietur, quia in membra corporis

corporis cum haberet dominationem, malo cessit imperio. Talis vita, talis actio pœnitentiæ, si fuerit perseverans, audebit sperare, etsi non gloriam, certè pœnæ vacationem: Dicit enim DEVS: *Ioel. 2.* Conuertimini ad me, & conuertar ad vos. Conuertimini ex toto corde vestro, in ieiunio, & fletu, in planctu, dirumpite corda vestra, & non vestimentum, quia pius & misericors sum. Sic conuersus magus ille David iustificatus est. Sic Ninive peccatrix illa ciuitas incubentem sibi euasit interitum. Peccator ergo si sibi ipsi non pepercit; à DEO illi parçitur. Et si futuras pœnas, gehennæ præcipuas, in hoc paruo vitæ spatio compensauerit, seipsum ab æterno iudicio liberat. Grandi plagæ, alta & proluxa opus est medicina. Græde scelus grandem habet necessariam satisfactionem, &c.

Si mente cernerent homines peccatores, quale iudicium imminet mundo, sensus humanus non dispergeretur vanitate seculari, si non infidelitate grauaretur. Quantumuis & qualemuis cruciatum longior vita duceret, optarent: dummodo illas pœnas æterni ignis non incurrerent, &c.

Exclude ergo vel nunc infelix de corde tuo blandimenta serpentis, & luctu, & fletu continuo, dum in corpore tuo immundo anima illa tenebrosa versatur, remedium tibi in die necessitatis acquire, semper ante oculos tuos habens Apostoli sententiam: *2. Cor. 5.* Quia omnes nos oportet manifestari ante tribunal Christi, vt recipiat unusquisque propria corporis sui secundum quæ gessit, siue bonum, siue malum.

S. AMBROSIVS in Psal. 36

Confidera aliquem per aliquot annos habuisse studium probitatis, castitatis custodiã, vitæ attentioris affectum, piæ propositum seruitutis, sedulæ obseruationis officium: subitoque eum esse mutatum, discessisse de monasterio, valedixisse ieiunijs, continentia renunciaſſe, indulgere delicijs, studere luxuriæ. Dudum de monasterijs exierunt, & nunc luxuriæ sunt magistri, disseminatores incontinentiæ, incentores perulantia, obrectatores pudoris. Nonne de his pulchre dixeris: effusi sunt gressus eorum? quos bene vixisse poenituit. Egerunt itaq; noui generis poenitentiam pro virtutibus, & non agunt pro delictis. Sed hi ex nobis exierunt, dicit Ioannes: sed non erant ex nobis. Si enim ex nobis fuissent, nobiscum perseuerassent. Hi ergo viam suam condemnauerunt, quibus conuenit dici: O qui dereliquistis semitas rectas, abeundo in vias tenebrarum, & qui lætamini in malis, & gaudetis in euersione mala, quorum semitæ prauæ, & flexuosi cursus eorum, sicut lubricus & flexuosus auctor ipsorum: cur odisse cœpistis viam rectam, & iustum consilium deseruistis? Non vos direxit Dominus. Quem autem dirigit Dominus, viam eius cupiet, sicut scriptum est: & ipsius semitis delectabitur.

Finis Tricinij Nuptialis.

EPICITHARISMATA GAMELIA,

SEV NUP TIALIA

I. BEATI DAVIDIS CITHAROE.

DI PRÆSTANTISSIMI Psal. 108.

Constitue super eum peccatorem: & diabolus ster à dextris eius.

Cum iudicatur, exeat condemnatus: & oratio eius fiat in peccatum.

Fiant dies eius pauci, & episcopatu eius accipiat alter.

Fiant filij eius orphani: & vxor eius vidua.

Nutantes transferantur filij eius, & mendicet, & eijciantur de habitationibus suis.

Scrutetur foenerator omne substantiã ei: & diripiant alieni labores eius.

Non sit illi adiutor: nec sit, qui miseretur pupillis ei.

Fiant nati eius in interitum: in generatione vna deleatur nomen eius.

In memoriam redeat iniquitas patrum eius (Lutheri, Schmidelini, Osiãdri) in cõspectu Domini: & peccatũ matris ei (Apostasiæ & heresicos) nõ deleatur.

Fiat cõtra Dominũ sem p, & dispercat de terra memoria eorũ; pro eoq; nõ est recordatũ facere misericordiã

Et dilexit maledictionem, & veniet ei: & noluit benedictionem, & elongabitur ab eo.

Et induit maledictionẽ sicut vestimentũ: & intrauit sicut aqua in interiora ei, & sicut oleũ in ossib' ei.

Fiat ei sicut vestimentum, quo operitur: & sicut Zona, qua semper præcingitur.

Hoc opus eorum, qui detrahunt mihi apud Dominũ: & qui loquuntur mala aduersus animam meam.

Hunc psalmum de Iuda proditore omnũ apostatarũ An. resignano intellegendum esse docet S. Petrus Apostolus Act.

Vide S. Augustinum in exposit. om: huius psalmi.

Epistola 45.

Am vouisti, iam te obstrinxisti, aliud tibi facere non licet. Præuisquam esses voti reus liberum fuit, quo esses inferior, quamuis non sit gratulanda libertas, qua fit, ut non debeat, quod cum lucro redditur. Nunc verò quia tenetur apud DEVM sponsio tua, non te ad magnam iustitiam inuito, sed à magna iniquitate deterreo. Non enim talis eris, si non feceris, quod vouisti, qualis mansisses, si nihil tale vouisses. Minor enim tunc esses, non peior. Modo autem tanto (quod absit) inferior, si fidem DEO fregeris; quanto beatior, si persolueris. Nec ideo te vouisse poeniteat, imo gaude, iam tibi sic non licere, quod cum tuo detrimento licuisset. Aggredere itaque intrepidus, & dicta imple factis: ipse adiunabit, qui vota tua expetit: **FOELIX EST NECESSITAS, QUÆ IN MELIORA COMPELLIT.**

Non possum dicere à proposito meliore lapsas, si nupserint, fæminas, (& viros lapsos, si matrimonium inire tentent,) adulteria esse, non coniugia: sed plane non dubitarim dicere: lapsus & ruinas à Castitate sanctiore, quæ vouetur DEO, adulterijs esse peiores. Si enim, quod nullo modo dubitandum est, ad offensionem Christi pertinet, cum membrum eius fidem non seruat marito; quanto grauius offenditur, cum illi ipsi non seruetur fides in eo, quod exigit oblatum, qui non exegerat offerendum. Cum enim quisque non reddit, quod non imperio compulsus, sed consilio commonitus vouit: tanto magis fraudati voti auget ini-

iniquitatem, quanto minus habuit vouendi necessitatem. Hæc ideo disputo, ne arbitreris, vel secundas nuptias crimen esse, vel quascunque NVPTIAS, cum sint NVPTIÆ, malum esse. Non itaque illas abs te damnatas velis esse, sed spretas. Bonum ergo continentia (RELIGIOSÆ) luculentius decet, cum pro illo vouendo & profitendo possunt contemnere (RELIGIOSI) quod & libet & licet. Sed post voti professionem perseueranter frænandum & vincendum est, quod libet, quia iam non licet.

Quod cuiquam antequam vouisset, licebat, cum id senunquam facturum vouerit, non licebit: si tamē id vouerit, quod vouendum fuit, sicut est perpetua virginitas, vel continentia post experta conubia, solutis à vinculo coniugali, vel ex consensu viuentibus, & carnalia debita sibi inuicem relaxantibus fidelibus castisque coniugibus: quod alterum sine altera, vel alteram sine altero vouere fas non est. Hæc ergo & si quæ alia sunt, quæ rectissime vouentur, cum homines vouerint, nulla conditione rumpenda sunt, quæ sine vlla conditione vouerunt. Quia & hoc Dominum præcepisse intelligendum est, vbi legitur: *Vouete et reddite Domino DEO vestro.* Vnde Apostolus de quibusdam quæ continentiam vouent, & postea nubere volunt, quod eis antequam vouissent, utique licebat: *Habentes, inquit, damnationem. quoniam primam fidem irritam fecerunt.* Nihil ergo expedit, quod illicitum est, & nihil quod prohibet Dominus, licitum est.

Si DEO displicuit detrahere de pecunia, quam vouerant (Ananias & Saphira Act. 5.) DEO, & utique illa pecunia vlibus hominum fuerat necessaria: quomodo

S. August. lib. de adul. coniug. cap. 24

S. Aug. serm. 12. Adust. Lo. 1111.

S. August. lib. de bono viduit. cap. 11. Hic iterum vides nuptias Apostolice peiores esse adulterijs.

irascitur DEVS, quando vouetur castitas, & non exhibetur? Vouetur enim ad vsus DEI, & non ad vsus hominum. Quid est, quod dixi, ad vsus DEI? quia de Sanctis DEVS facit sibi domum, facit sibi templum, in quo habitare dignetur: & utique sanctum vult manere templum suum. Potest ergo Virgini Sanctimoniali nubenti (& cuilibet Apostatae nuptiatori) dici, quod ait Petrus de pecunia: Virginitas tua nunquid non manens tibi manebat, & antequam eam voueres in tua fuerat potestate? Quaecunque autem hoc fecerint, vouerint talia, & non reddiderint, non se putent temporalibus mortibus corripi, sed æterno igne damnari.

Ibid. Scym. 23.

Quicumque continentiam vouistis, reddite quod vouistis, quia non exigeretur, si non vouissetis. Quod potuit licere, non licet: non quia nuptiæ damnantur, sed quia qui retrospicit, damnatur.

S. August. in Psal. 83.

Reprobati sunt in populo Israël, qui festinauerunt assidue: affectus iste reprehenditur in scriptura *festinantium*. Qui sunt enim, qui festinant? qui conuersi ad DEVM, cum hic non inuenerint requiem, quam quærebant, & gaudia quæ promittebantur, tanquam in itinere deficientes, & longum sibi quiddam donec hoc seculum, vel hæc vita finiatur, restare arbitrantur, & quærentes hic aliquam requiem, quæ si habetur, falsa est; respiciunt retro, & decidunt à proposito, nec attendunt cum quanto errore dictum est: Memento vxoris Loth. Vt quid enim in statuam salis versa est, si non homines condit, vt sapiant? Ergo exemplū illius malum, tibi sit bonum si caueris: Memento, inquit, vxoris Loth. Respexit enim retro, vnde libera-

rata

rata erat à Sodomis, & ibi remansit, vnde respexit: ipsa in loco mansura, & transeuntes alios conditura. Liberari ergo à Sodomis præteritæ vitæ, non respiciamus retro. Nam hoc festinare est, non attendere, quod promisit DEVS, quia longe est: & respicere ad id, quod proximum est, vnde iam liberatus es. De talibus quid dicit Apostolus Petrus? *Contigit illis res veri prouerbij: Canis reuersus ad suum vomitum.* Premebar enim peccus conscientia peccatorum, accepta indulgentia quasi vomisset, & reuelatum est peccatum tuum, facta est bona conscientia, ex mala conscientia. Quid rursus conuerteris ad vomitum tuum? si canis hoc faciens horret oculis tuis, tu quid eris oculis DEI?

Proverb. 26.
2 Petri. 2.

Vnusquisque fratres charissimi, de loco itineris sui ad quæ* proficiendo peruenit, & quem vouit DEO, inde respicit retro, cum ipsum dimiserit. Verbi gratia, Statuit castitatem coniugalem seruare (inde enim incipit iustitia) recessit à fornicationibus, & ab illa illicita immunditia: quando se ad fornicationes conuerterit, retro respexit. Alius ex munere DEI maius aliquid vouit, statuit nec nuptias pati, qui non damnaretur, si duxisset vxorem: post votum, quod DEO promisit, si duxerit, damnabitur; cum hoc faciat quod ille, qui non promiserat: tamen ille non damnatur, iste damnatur. Quare, nisi quia iste respexit retro? Iam enim ille ante erat, iste autem ille nondum peruenerat. Sic virgo, quæ si nuberet, non peccaret: Sanctimonialis si nupserit, Christi adultera reputabitur. Respexit enim retro de loco, quo accesserat. Sic quibus placet, relicta omni spe seculari, & omni actione terrena conferre se in societatem San-

* Sol proficiendo.
S. August. loc. cit.

ctorum

Storum, in communem illam vitam ubi non dicitur aliquis aliquid proprium, sed sunt illis omnia communia, & est illis anima vna & cor vnum in DEVM; quisquis inde recedere voluerit, non talis habetur, qualis ille, qui non intrauit. Ille enim nondum accessit, iste respexit. Quapropter charissimis, quomodo quisque potest, vouete, & reddite Domino DEO vestro, quod quisque potuerit; nemo retro respiciat, nemo pristinis suis delectetur, nemo auertatur ab eo quod ante est, ad id quod retro est.

III. S. CYPRIANI VEL TERTULLIANI

Verè mente cares, sequeris qui mente carentes.
 Quid mercare, vide; minus esset forte notandus:
 Sitantum hoc scires, et in hoc errore maneres:
 At cum vericola penetraueris ostia legis
 Cur linguenda tenes, aut cur retinenda relinquis?
 Nilq; colis, dum cuncta colis; nec corde retractas
 Vera quid à falsis, quid ab umbris lumina dissent.
 Nam tibi si stomachum popularis mouerit aura
 Et Iudeus eris, totusq; incertus haberis.
 Disce DEO seruare fidem, &c.
 Corrige delictum fidamine, corrige mentem,
 Sufficit peccare semel, desiste vereri.
 Non erit in culpa, quem pœnitet antè fuisse.

S. Cyprian. ad
 Senatorem A-
 postolam, fidi-
 ministram, hoc
 est, predicantē.
 Lutherani-
 factum.

EPODVS

EPODVS S. HIERONYMI.

Hieronymus nouo Sabiniano.

S. Hieron. E-
 p. 1. 1. 1.

Amuel quondam lugebat Saulem, quia
 pœnituerat Dominum, quod vnxisset eum
 Regem super Israel. Et Paulus Corinthios,
 in quibus audiebatur fornicatio, & talis for-
 nicatio qualis nec inter gentes quidem, voce flebili
 commonebat dicens: Ne sum rursus venero, humili-
 et me Deus apud vos, & lugeam multos ex ijs, qui an-
 te peccauerūt, & non egerunt pœnitentiam super im-
 mūditijs, quas gesserūt in impudicitia & fornicatione.
 Si hoc Propheta & Apostolus, nulla ipsi labe macula-
 ti, clementi in cunctos mente faciebant; quanto ma-
 gis ego ipse peccator in te debeo facere peccatore, qui
 non vis erigi post ruinam, nec oculos ad cœlum leua-
 re, sed prodita patris substantia, filiquis delectaris, &
 superbiæ prærupta conscendens, præceptis laberis in-
 profundum. DEVM VENTREM vis habere pro
 Christo. SERVIS LIBIDINI, gloriaris in car-
 ne, & confusione tua: Et quasi PINGVIS, hostia
 in mortem propriam SAGINARIS imitarisque
 eorum vitam, quorum tormenta non metuis; igno-
 rans, quoniam benignitas DEI ad pœnitentiam te
 hortetur. Secundum autem dicitur tuam, & cor.
 imponens thesaurizas tibi iram in die ira. An.

1. Reg. 10.

2. Cor. 11.

Luc. 15.

Rom. 2.

D

idcir-

Exod. 4.

idcirco induratur, iuxta Pharaonem, cor tuum, quia non statim percuteris, & differris diu ad poenam? & ille dilatus est, & decem plagas non quasi ab irato DEO, sed quasi à Patre componente sustinuit, donec in peruersum acta poenitentia, populum quem d'imiserat, per deserta sequeretur, & ingredi auderet maria, per quæ vel sola doceri potuit timori habendum eum, cui etiam elementa seruiant. Dixerat & ille, non noui Dominum, neque dimitto Israel: *Quem* tu imitans loqueris: visio quam hic videt, in dies longos est, & in tempora longa iste prophetat, &c.

2 Sol. 72.

Sanctus Dauid de impijs & de scelestis, **QVORVM PARS TV NON MODICA, SED PRINCEPS ES**, quod seculi felicitate fruerentur, & dicerent: *Quomodo cognouit DEVS, & si est scientia in excelsis?* Ecce ipsi peccatores & abundantes in seculo, obtinuerunt diuitias; pene lapso pede, & fluctuante vestigio causabatur dicens: Ergo sine causa iustificauit cor meum, &c. Præmiserat enim quia æmulatus sum super iniqua agentes, pacem peccatorum videns, &c. Nonne tibi videtur de te omnis iste psalmus esse compositus; *Vegeto quippe es corpore:* & nouus antichristi Apostolus, cum in vna notus fueris ciuitate, transgrederis ad aliam. Non indiges sumptibus, non plaga forti percuteris. Et cum hominibus qui non sunt, vt tu, irrationabilia iumenta, corripere non mereris. Propterea elatus es in superbiam: & *vestimentum tuum fiet luxuria*, & quasi ex **ARVINA PINGVI, & quodam ADIPE ERVCTANS VERBA MORTIFERA**, non te respicis esse moriturum;

nec

nec vnquam, post expletam libidinem remorderis. Transisti in affectum cordis, & notibi solus videaris errasse, simulas nefanda de seruis DEI, nesciens quod iniquitatem in altum loquaris, & ponas in cœlum ostium. Nec mirum, si à te qualescunque serui DEI blasphementur, cum patrem familias Beelzebub uouerint patres tui, &c.

Hæc tibi ridicula forte videantur, qui comoedis, & lyricis scriptoribus, mimis & lenulis delectaris: quanquam ne ista tibi quidem præ nimia cordis hebetudine intelligenda concesserim. Prophetarum verba contemnas, sed respondebit Amos: Et in tribus, & in quatuor impietatibus, nonne auerfabor eum dicit Dominus? &c. Sceleratum est mala cogitare: concessi. Nequius est, male cogitata velle perficere: & hoc pro mea misericordia benignius indulsi. Nunquid & opere implendum peccatum fuit, & mea superbe calcanda clementia? Tamen & post factum, quia malo poenitentiam peccatoris, quam mortem: non enim sani opus habent medico, sed male habentes: iacenti manum porrigo, & conspersum in sanguine suo, vt proprijs fletibus lauetur, exhortor. Quod si nec sic poenitentiam vult agere & fracto nauigio, rabulam, per quam saluari poterat, non retentat: cogor dicere: super tribus & quatuor impietatibus nonne auerfabor eum dicit Dominus?

Parce, quæso, animæ tuæ. Crede, DEI filium futurum esse iudicem. &c. Facies meretricis facta est tibi, nescis erubescere. Conuertere miser ad Dominum, vt ad te Dominus couertatur. Age poenitentiam, vt & ille agat poenitentiam super omnibus, quæ locutus est

malis, vt faceret tibi. Quid neglecto vulnere proprio
 alios niteris infamare? quid me, bene tibi & sedulo
 consulentem, quasi phreneticus morsu laceras? &c.
 Fluant paululum de oculis lacrymæ: inter sericum
 & linreamina, quibus tibi videris fulgidus & formosus
 intellige te nudum, confectissimum, sordidatum, mendi-
 cantem. Nunquam est sera pœnitentia. Quamuis de
 Hierosolymis descenderis, & sis in itinere vulneratus,
 indete Samaritanus impositum iumento, curandum-
 que ad stabulum referet. Sed etsi mortuus iaces in se-
 pulchro, tamen & fœtentem Dominus excitabit. Imit-
 tare saltem cæcos illos, propter quos Saluator dimit-
 tens domum suam, & hæreditatem suam, Hiericho
 venit. Sedentibus in tenebris & umbra mortis lux or-
 ta est eis. Qui postquam præterire Dominum cogno-
 uissent, cœperunt clamare dicentes: Fili David mise-
 rere nostri. Poteris & tu videre, si clames, si accitus
 ab eo sordida vestimenta proijcias. Cum con-
 uersus ingemueris, tunc saluus eris,
 & tunc scies, vbi
 fueris.

F I N I S.

Cum Facultate Superiorum.